

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Prayer, Ch. 2

הרמב"ם הלכות תפלה פרק ב'

(1) If a Festival falls on a Sunday [so that it begins when the Sabbath ends], a person recites in the fourth blessing of the evening prayer [at the end of the Sabbath]: [ותודיענו] You have made known to us Your righteous laws and have taught us to do the statutes of Your will and have given us, Lord, our God, the holiness of the Sabbath, the glory of the Festival, and the festive-offering of the pilgrimage. You distinguished between the holiness of the Sabbath and that of the Festival, and You have sanctified the seventh day from among the six days of labor. You have given us, Lord, our God, appointed times for joy, Festivals and times for rejoicing At the conclusion of the Sabbath or a Festival at any time of the year, a person recites the *havdalah* [the prayer marking the separation between the Sabbath and the weekdays] in the blessing; [אתה חונן] You graciously endow man with knowledge, even though he is also going to recite *havdalah* over a cup of wine. (2) On Chanukah and Purim, a person adds; [על הנסים] For the miracles ... in the blessing of [מודים] thanksgiving. On the Sabbath that falls during Chanukah, a person says; For the miracles ..., in the additional [*mussaf*] prayer, just as he does in the other prayers.

א יום טוב שחל להיות באחד בשבת מתפלל בברכה רביעית בלילה ותודיענו משפטי צדקך ותלמדנו לעשות חוקי רצונך ותתן לנו ה' אלהינו קדושת שבת וכבוד מועד וחגיגת הרגל בין קדושת שבת לקדושת יום טוב הברכה ואת יום השביעי מששת ימי המעשה הקדשת ותתן לנו ה' אלהינו מועדים לשמחה חגים וזמנים לששון וכו'. ובמוצאי שבת ובמוצאי יום טוב של כל השנה מבדיל באתה חונן אף על פי שהוא מבדיל על הכוס: ב בחנכה ובפורים מוסיפין בהודאה על הנסים. שבת שחל להיות בחנכה מזכיר על הנסים במוסף כמו שמזכיר בשאר תפלות:

PEKUDAI FOR WEDNESDAY**פקודי ליום רביעי**

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ששה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי וו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

ה והמין תקוניה די עלוהי
מניה הוא כעובדוהי דהבא
תכלא וארגונא וצבע זהורי
ובוץ שזיר כמא די פקיד יי ית
משה: ו ועבדו ית אבני בורלא
משקעו מרמצון דדהב גליפן

ה וחשב אפדתו אשר עליו ממנו הוא
כמעשהו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני
ושש משזר כאשר צוה ידוה את משה: ס
ויעשו את אבני השם מסבת משבצת

(5) The securing waistband of his *Eifod* which was [to be] located on the top of it, was [woven] from [the same original un]it [of material], made in the same way [as the *Eifod* itself, consisting of] gold, [wool dyed] green[ish-blue], [wool dyed] purple, strips of [wool dyed] crimson and linen [all] twined together, as the Lord had commanded Moshe. (6) And they made the *shoham* stones,

כתב מִפְּרֶשׁ עַל שְׁמֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ז וְשׁוּי תִהְיוּן עַל
 כְּתָפַי דְּאֶפֻּדָא אֲבֵנֵי דְּוִכְרָנָא
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דִּי פְקִיד יִי
 יְת מִשֶּׁה: ח וְעִבְד יְת חוֹשְׁבָא
 עוֹבֵד אֲמֵן כְּעוֹבְדֵי אֶפֻּדָא
 דְּהָבָא תְּכֵלֵא וְאַרְגָּמָנָא וְצַבֵּעַ
 זְהוּרִי וְבוּץ שְׁזִיר: ט מִרְבַּע
 הוּהוּ עֵיף עִבְדוּ יְת חוֹשְׁבָא
 זֶרְתָא אֲרִפְיָה וְזֶרְתָא פְתִיָה
 עֵיף: י וְאֶשְׁלִימוּ בֵיה אֲרִבְעָא
 סְדְרֵי אֲבָן טָבָא סְדְרָא קְדֻמָּאָה
 סְמָקוֹן יֶרְקוֹן וּבְרָקוֹן סְדְרָא חֵד:

זֶהָב מִפְּתַחַת פְּתוּחֵי חוֹתָם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: ז וַיִּשֶׂם אֹתָם עַל כְּתַפְתֵּי הָאֶפֻּד
 אֲבֵנֵי זָכָרוֹן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְדוּהָ
 אֶת־מֹשֶׁה: פ ה וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה
 חֹשֶׁב כַּמַּעֲשֵׂה אֶפֻּד זֶהָב תְּכֵלֵת וְאַרְגָּמָן
 וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשְׁזָר: ט רְבֹועַ הִיָּה
 כְּפוּל עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן זֶרֶת אֲרָפּוֹ וְזֶרֶת
 רַחְבּוֹ כְּפוּל: י וַיִּמְלְאוּ־בּוֹ אַרְבַּעַה טוּרֵי
 אֲבָן טוּר אָדָם פְּטָדָה וּבְרָקֶת הַטוּר הָאֶחָד:

encompassed in gold housings, engraved as on a signet ring, with the names of
 the sons of Israel. (7) And he placed them upon the shoulder-plates as
 remembrance-stones of the Children of Israel, as the Lord had commanded
 Moshe. (8) And he made the Breastplate, the work of a craftsman, in the same
 way as the *Eifod* was made; out of gold, [wool dyed] green[ish-blue], [wool
 dyed] purple, strips of [wool dyed] crimson and linen [all] twined together.
 (9) They made the Breastplate so that it was square [when] folded. It measured
 a span in length and a span in width, [when] folded. (10) And they filled it with
 four rows of stones, as follows: A row [consisting of] *odem, pit-dah, bareket*
 [making] one row;

PROPHETS I Kings 8

נביאים מלכים א פרק ח

ד וַאֲסִיקוּ יְת אֲרוֹנָא יְת דִּי וְיְת
 מִשְׁכַּן זְמַנָּא וְיְת כָּל מִנֵּי
 קוֹדֶשֶׁת דִּי בְּמִשְׁכַּנָּא וַאֲסִיקוּ
 יְתֵהוֹן כְּהֵנִיא וְלֹאִי: ה וּמִלְכָּא

ד וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־
 כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים
 וְהַלְוִיִּם: ה וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְכָל־עַדֵּת יִשְׂרָאֵל

(4) And they brought up the Ark of the Lord, and the Tent of Appointment, and
 all the holy utensils that were in the Tent, those did the priests and the Levites
 bring up. (5) And king Shlomoh, and all the Congregation of Israel, who were

RASHI

רש"י

(4) **Tent of Appointment** — Which
 Moshe had costructed.

(ד) וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד. שְׁעֵשָׂה מֹשֶׁה:

שְׁלֹמֹה וְכָל כְּנִישְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל
 דְּאִזְדַּמְנוּ עֲלוּהִי קִימִין עִמָּה
 קִדְם אַרְוֵנָא מִנְכֶּסֶין עֲאָן
 וְתוֹרִין דְּלֵא יִתְחַשְׁבוּן וְלֵא
 יִתְמַנְוּן מִסְגֵי: וְאֶעֱיִלוּ כְּהֵנֵיא
 יֵת אַרְוֵן קִימָא דִינִי לְאַתְרָא
 לְבֵית פְּפוּרֵי דִי מִתְקַן לִיה בְּגו
 בֵּיתָא לְקוּדְשׁ קוּדְשֵׁיא לְתַחַת
 כְּנָפֵי כְּרוּבֵיא: ז אַרִי כְּרוּבֵיא
 פְּרִיסָן גְּדַפְיֵהוּן עַל אֲתַר
 אַרְוֵנָא וּמִטְלִין כְּרוּבֵיא עַל
 אַרְוֵנָא וְעַל אַרְיֵחוּהִי מִלְעֵלָא:
 ח וְאַרְיֵכוֹן אַרְיֵחֵיא וּמִתְחַזְוֵן
 רִישֵׁי אַרְיֵחֵיא מִן קוּדְשָׁא עַל
 אִפֵּי בֵית פְּפוּרֵי וְלֵא מִתְחַזְוֵן

לְבָרָא וְהוּהוּ תַמָּן עַד יוֹמָא דִּדִין: ט לֵית בְּאַרְוֵנָא לְחוּד תְּרִין לוּחֵי אֲבִנְיָא דְאַצְנַע תַמָּן מִשֶׁה בְּחוּרְבֵי דִי
 עֲלוּיְהוּן כְּתִיבִין עֲסָרָא פְתַגְמֵי קִימָא דְגִזְרֵי יְיָ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִפְקְהוֹן מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם:

הַנּוֹעֲדִים עָלָיו אֶתְּוּ לְפָנַי הָאֲרוֹן מִזִּבְחִים צֹאן וּבִקְרָר
 אֲשֶׁר לֹא־יִסְפְּרוּ וְלֹא יִמְנוּ מֵרֶב: ו וַיָּבֵאוּ הַכֹּהֲנִים
 אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־דְּבִיר הַבַּיִת
 אֶל־קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים אֶל־תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים: ז כִּי
 הַכְּרוּבִים פָּרְשִׁים כְּנָפִים אֶל־מְקוֹם הָאֲרוֹן וַיִּסְכּוּ
 הַכְּרוּבִים עַל־הָאֲרוֹן וְעַל־בְּדֵי מִלְמַעְלָה: ח וַיֵּאָרְכוּ
 הַבְּדִים וַיִּרְאוּ רֵאשֵׁי הַבְּדִים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי
 הַדְּבִיר וְלֹא יִרְאוּ הַחוּצָה וַיְהִי שֵׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
 ט אֵין בְּאַרְוֵן רֶק שְׁנֵי לַחֹת הָאֲבִנִים אֲשֶׁר הִנֵּחַ שֵׁם
 מֹשֶׁה בְּחֶרֶב אֲשֶׁר פָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּצִאתָם מֵאַרְץ מִצְרַיִם:

assembled before him, were with him before the Ark, sacrificing sheep and oxen, that could not be counted nor numbered for multitude. (6) And the priests brought in the Ark of the covenant of the Lord to his place, to the Sanctuary of the House, to the Holy of Holies, beneath the wings of the cherubim. (7) For the cherubim spread out their wings over the place of the Ark, and the cherubim covered the Ark and its poles above. (8) And they drew out the poles, so that the ends of the poles were seen out in the holy place before the Sanctuary, yet they were not seen outside; and there they are to this day. (9) There was nothing in the Ark save the two Tablets of stone, which Moses put there at Chorev, when the Lord made a covenant with the people of Israel, when they came out of the land of Egypt.

RASHI

רש"י

(6) **Under the wings of the cherubim** — [those made by Shlomoh] which stood on their feet on the ground [and are not the cherubim that were on the cover of the ark].

(7) **The place of the Ark** — i.e., from wall

to wall (see 6:27). (8) **The ends of the poles were seen** — i.e., they were pushing and bolting through the [separating] curtain as the two breasts of a woman.

(ו) תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים. שְׁעֵשָׂה הָעֲמוּדִים עַל רִגְלֵיהֶם בְּקֶרֶקֶע: (ז) אֶל מְקוֹם הָאֲרוֹן. מְקִיר אֶל קִיר: (ח) וַיִּרְאוּ רֵאשֵׁי הַבְּדִים. דוּחֻקִין וּבּוּלְטִין בְּפְרוּכַת כְּמִין שְׁנֵי דְדֵי אִשָּׁה:

Writings Mishlei 21

כתובים משלי פרק כא

ד רמות עיני ובעי לבא
 ושרגא דרשיעי לחטאה: ה
 מחשבתא דגבין ליותרנא
 ורגלא דמסרהבא לחוסרנא:
 ו מעבדנותא דסימתא בלשנא
 דשקרא ויתחבלון וינתרון
 אלין דבעין למותא: ז דכונא
 דרשיעי יעלגון ולא צבין
 דיעבדון דינא: ח דתפך
 ארחה דגברא הוא נוכראה

ד רום־עינים ורחב־לב נר רשעים חטאת:
 ה מחשבות חרוץ אף־למותר וכל־אין אף־
 למחסור: ו פעל אצרות בלשון שקר הבל נדף
 מבקשי־מות: ז שד־רשעים יגורם פי מאנו
 לעשות משפט: ח הפכפך דרך איש וזר וזך ישר
 פעלו: ט טוב לשבת על־פנת־גג מאשת מדונים
 [קרי מדנים] ובית חבר:

וּדְדְכִי תִרְיָצֵן עֹבְדוּהִי: ט טב למיתב על קרנא דאגרא מן אתתא תגרינתא ובייתא טרקא:

(4) A haughty look, and a proud heart, the tillage of the wicked is sin. (5) The plans of the upright lead surely to profit; but everyone who is hasty comes only to lack. (6) The acquiring of treasures by a lying tongue is a fleeting vapor; they seek death. (7) The robbery of the wicked shall frighten them; because they refuse to do justice. (8) The way of some men is crooked and strange; but as for the pure, his work is right. (9) It is better to dwell on a corner of the roof, than with a quarreling wife and the house of a friend.

RASHI

רש"י

(4) **A haughty look** — a haughty spirit. **Proud heart** — that desires to satisfy the lusts of his heart. **The tillage** — the plowing of the thoughts of the wicked, this is their sin. (5) **חרוץ** — an upright individual. **למותר** — for profit. (6) **A fleeting vapor; they seek death** — i.e., his death. (7) **יגורם** — will frighten them. (8) **The way of some men is crooked and strange** — one who deviated away from mitzvot, his way is crooked. (9) **The house of a friend** — that he enters the house of a friend to speak with his wife.

(ד) רום. גסות רוח: ורחב לב. חפץ למלאות תאוות לבו הוא: נר. חרישות מחשבתם של רשעים הוא חטאתם: (ה) חרוץ. אדם ישר: למותר. לריוח: וכל אין. דוחק את השעצה וגו': (ו) הבל נדף מבקשי מות. הם לו: (ז) יגורם. יגור אתם: (ח) דרך איש זר. סר מן המצות דרכו הפכפך: (ט) ובית חבר. שגכנס לבית חבירו לדבר עם אשתו:

Mishnah Bava Batra chapter 3

משנה בבא בתרא פרק ג

(1) A chazakah [i.e., a chazakah is established through an uncontested period of occupancy, from which time and onwards one may claim ownership without showing a purchase document] to houses, pits, ditches and caves, dovecotes, baths, olive presses, irrigated fields,

רבנו עובדיה מברטנורא

א חזקת הבתים. מי שאבד שטרו והביא עדים שהחזיק שלש שנים בכל הנך דכתיבי במתני' נאמן לומר שהם לקוחים

slaves, and anything which continually produces, is conferred by three years [of uncontested possession], from day to day [since these continually produce, it requires a full three years, from day to day. However, until three years, one must keep a purchase document to prove ownership]. A *chazakah* to a non-irrigated field [which does not continually produce] is conferred by three years possession but, not from day to day. [Rather] Rabbi Yishmael says; [Since some crops grow in three months' time] it is sufficient to have [the last] three months in the first year [during which time, he has the ability to harvest a three-month crop], three months in the last year [during which time, he may harvest a three-month crop] with twelve in the middle, making eighteen months in all [thus being the equivalent of a three-year *chazakah* in a continually producing field, since here, he harvested crops for three years uncontested]. Rabbi Akiva says; [Since some vegetable crops grow in one month] all that is required is one month [i.e., the last month] in the first [year of the *chazakah*], a month in the last, with twelve months in the middle, making fourteen months in all. Rabbi Yishmael says; To what does this apply [that we require eighteen months to establish a *chazakah*]? This refers only to a grainfield, but in a field planted with [assorted] trees: if a man harvests his produce [i.e., his grapes], gathers in his olives, and picks his figs [since he has three uncontested harvests], this is the equivalent of three years [of occupancy in a continually producing field]. (2) There are three [distinct] districts [in Eretz Yisrael] regarding *chazakah*;

רבנו עובדיה מברטנורא

בידו ולא אמרינן ליה אייתי שטר מכירה שמכרו לך. דעד תלת שנים מזדהר אינש בשטריה. טפי מתלת שנים לא מזדהר. ואמרינן לכשכנגדו אם איתא דלא זבנתה היה לך למחות ולומר בפני שנים דעו שפלוני אכיל לה לארעאי בגולנותא והיה הדבר מגיע לאזניו והיה נוהר בשטרו דחברך חבא אית ליה. וחברא דחברך חבא אית ליה. ומדלא מזחית. את הוא דאפסדת: **שובכות**. שמגדלים בהם יונים: **בית הברדי**. שעוצרים בהם זיתים לעשות שמן: **בית השלחין**. מתוך שמעין בתוכו שמשקין אותו ממנו תמיד עושה פירות תדיר. וכל דבר שעושה פירות תדיר. חוקתו שלשה שנים מיום ליום: **והעבדים**. ואף על גב דקיימא לן הגדרות אין להם חוקה. כלומר הצאן מלשון גדרות צאן אין להם חוקה והוא הדין לכל בעלי חיים. היינו חוקה לאלתר הוא דאין להם שאם היו הצאן והעבד ידועים שהם של אדם אחד. ונכנסו בביתו של אדם אחר. וטען זה שנכנסו בביתו לקוחים הם בידי. והרי אני מוחזק בהם. אין זו חוקה. שכן דרכם ללכת מבית לבית. אבל אם החזיק בעבד שלא שנים הוא חוקה ואין צריך לשטר מכירה: **שדה הבעל**. המסתפקת ממי גשמים אינ' עושה פירות אלא פעם אחת בשנה. חוקתה שלש שנים. ואינה צריכה מיום ליום: **ר' ישמעאל אומר שלשה חדשים וכו'**. שיש תבואה גדלה לשלש חדשים. כגון שעורים ושכולת שועל ועדשים ונמצא אוכל שלש תבואות בשמנה עשר חדש: **רבי עקיבא אומר**. יש דבר שגדל לשלשים יום. כגון שחת וירקות. לפיכך אם אכלה ארבעה עשר חדש היא חוקה. ור' ישמעאל סבר. דבאכילת שחת וירקות לא היא חוקה. אלא באכילת תבואה ופירות גמורים: **במה דברים אמורים**. שצריך שמנה עשר חדש לשדה הבעל: **בשדה הלבן**. שכל פירותיה נלקטין בפרק אחד. לפיכך צריך שלש שנים: **אבל בשדה האילן**. שפירותיה נלקטים לפרקים. ענבים בפרק אחד. וזיתים בפרק אחד. ותאנים בפרק אחד: **כנס את תבואתו**. יין של גפנים: **מסק את זיתיו**. וכנס את קייצו. ליקט תאנים ויבשן. והכניס לביתו הרי זו חוקה. כאלו הן שלש שנים. ואין הלכה לא כר' עקיבא ולא כר' ישמעאל: **ב שלש ארצות**

והשובכות והמרחצאות ובית הברדי ובית השלחין והעבדים וכל שהוא עושה פירות תדיר, חוקתן שלש שנים מיום ליום. שדה הבעל חוקתה שלש שנים, ואינה צריכה מיום ליום, רבי ישמעאל אומר, שלשה חדשים בראשונה ושלשה באחרונה ושנים עשר חדש באמצע, הרי שמונה עשר חדש. רבי עקיבא אומר, חדש בראשונה וחדש באחרונה ושנים עשר חדש באמצע, הרי ארבעה עשר חדש. אומר רבי ישמעאל, במה דברים אמורים, בשדה לבן. אבל בשדה אילן, כנס את תבואתו, מסק את זיתיו, כנס את קייצו, הרי אלו שלש שנים: **ב שלש ארצות לחוקה, יהודה ועבר**

Judea, Transjordan, and Galil. If the owner was in Judea and the occupier [of the field was] in Galil, or the owner in Galil and the occupier in Judea, the [uncontested] occupation does not confer a *chazakah* [since travel between these areas was very limited, the owner, fearing his protest would be ineffectual in reaching the occupier, won't protest at all; therefore, the one occupying the field should have kept the purchase document safe and a *chazakah* is not established];

unless the owner is in the same district with the occupier. Rabbi Yehudah [maintains the reason for three years is not because a person does not safeguard his purchase contract longer than this period, but rather, he] says; [A person will not allow another to occupy his field for even one moment without protest. However,] the Sages designated the period in which occupation confers *chazakah* at three years, so that if [the owner were] in Spain and [another] occupied his field for one year, the information could be brought to him [which can also take] one year, and for him to return [and dispossess the occupier which could take] a third year. (3) Any *chazakah*, if not accompanied by a plausible explanation of right, does not, of itself, confer a title of ownership. For instance, if a man says to another; What are you doing on my property? And he replies; No one has ever said a word to me about it, his occupation confers no title. If, however, he claims; I am here because you sold the land to me, [or] because you gave it to me, [or] because your father sold it to me, [or] because your father gave it to me, then his occupation confers a title of ownership. And if one comes into the property by virtue of inheritance, he does not require any explanation [as to how his deceased father came into the property; rather, as long as he has a *chazakah* and proves that his father dwelt there even one day, that is sufficient]. Craftsmen [who fix articles], partners, sharecroppers, and trustees, do not establish a *chazakah*

הירדן והגליל. הִיָּה ביהודה והחזיק בגליל, בגליל והחזיק ביהודה, אִינָה חֻזְקָה, עַד שִׁיְהֵא עִמּוֹ בְּמִדְיָנָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא אָמְרוּ שְׁלֹשׁ שָׁנִים אֲלָא כְּדֵי שִׁיְהֵא בְּאַסְפְּמֵיָא, וְיִחְזִיק שָׁנָה, וְיִלְכּוּ וְיִודְיעוּהוּ שָׁנָה, וְיָבִיאוּ לְשָׁנָה אַחֲרָתָ: ג כָּל חֻזְקָה שְׁאִין עִמָּה טַעֲנָה, אִינָה חֻזְקָה. כִּיצַד, אָמַר לוֹ, מָה אַתָּה עוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שְׁלִי. וְהוּא אָמַר לוֹ, שְׁלֵא אָמַר לי אָדָם דְּבַר מִעוּלָם, אִינָה חֻזְקָה. שְׁמַכְרַת לי, שְׁנַתָּת לי בְּמַתָּנָה, אֲבִיד מְכָרָה לי, אֲבִיד נְתָנָה לי בְּמַתָּנָה, הֲרִי זֶה חֻזְקָה. וְהִבָּא מִשּׁוּם יְרֻשָׁה, אִינוּ צָרִיךְ טַעֲנָה. (הָאֲמֵנִין) וְהַשְׁתַּפִּים

רבנו עובדיה מברטנורא

לחזקה. שלש ארצות בארץ ישראל חלוקות זו מזו לענין חזקה. שאם החזיק באחד מאלו הארצות והיה בעל הקרקע באחרת אין חזקתו חזקה. לפי שאין שירות מצויות מזו לזו. ואף על פי שאינן שעת חירות ומלחמה. כשעת חירות דמי ואם היה בעל הקרקע מוח' לא היה מי שיודיע לזה המחזיק. לפיכך היה ראוי לזה המחזיק לזוהר בשטריו. וכיון שלא נזוהר הפסיד: **עד שיהיה עמו במדינה.** שיהיו שניהם ביהודה. או שניהם בעבר הירדן ואף על פי שזה בעיר אחת. וזה בעיר אחרת. דכיון דשיירות מצויות היה לו למחות. וכיון דלא מיחה הפסיד: **א"ר יהודה וכו'.** קסבר ר' יהודה דטעמא דחזק' לאו משום דעד תלת שנין מזדהר אינש בשטריה. טפי לא מזדהר. אלא טעמא דחזקה לדידיה. משום דלא שביק איניש דאכלי ארעא דדידיה אפילו שעה אחת ושתיק. והאי דהרחיקו תלת שנין כדי שאם היה באספמ' וכו'. אבל אם היה עמו בעיר לאלתר הוא חזקה. ובג' ארצות הללו שאין שירות מצויות. בתלת שנין מיהא הוא חזקה ואין הלכה בר' יהודה: **ג כל חזקה שאין עמה טענה.** שיטעון למה מחזיק בשל חברו. אינה חזקה: **והבא משום ירושה.** שהחזיק בה שלש שנים מכח ירושת אביו שהיתה של אביו ביו' מותו: **אין צריך טענה.** לברר איך באה ליד אביו. ומיהו ראייה בעי שראו אביו דר בו יום אחד: **האומנים.** שמתקנים כלים: **אין להם חזקה.** אם הם מוחזקים בכלים של אחרים. אין יכולין לטעון לקוחים הם בידי ואפילו הם כלים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר. והני מילי כשהכלי מצוי בפנינו ביד האומן. אבל אם לא נמצא הכלי בפנינו ביד האומן אלא שבא אחד מן השוק וטען לאומן כלי יש לי אצלך שנתתי לך לתקן החזיריהו לי. וטען האומן אמת שהוא אצלי. אבל אתה מכרת לי נאמן האומן בשבועה במגו. דאי בעי אמר לא

[since the fact that it is in their possession without contention does not, in any way, prove it is theirs]. [So, too,] a man cannot establish a *chazakah* on the property of his wife [so that even if he ate the produce for three years uncontested, this is not a *chazakah* and does not prove it belongs to him, since a wife will allow her husband to eat usufruct even if it doesn't belong to him], nor does a woman establish a *chazakah* on the property of her husband [since a husband may let his wife eat from property even if she doesn't have any right to it]. A father does not establish a *chazakah* on the property of his son nor does a son establish a *chazakah* on the property of his father. This applies only to cases [where ownership is claimed] based on a *chazakah* [of uncontested possession for a set time]. In the case, however, [where one acquires possessions with a *kinyan chazakah*, i.e.,] where land is presented as a gift, or [in the case] of brothers dividing an inheritance, or [in the case] of one who seizes the property of a proselyte [who is deceased and leaves no heir], ownership can be claimed as soon as the first step has been taken towards erecting a door or a fence or an opening [these actions acquire property through a *kinyan chazakah*]. (4) If two men testify that a certain man had the use of a field for three years

וְהָאֲרִיסִין וְהָאֲפוּטְרוּפִין, אִין לָהֶם חֲזָקָה. אִין לְאִישׁ חֲזָקָה בְּנַכְסֵי אִשְׁתּוֹ, וְלֹא לְאִשָּׁה חֲזָקָה בְּנַכְסֵי בַעְלָהּ, וְלֹא לְאִב בְּנַכְסֵי הַבֵּן, וְלֹא לְבֵן בְּנַכְסֵי הָאָב. בְּמָה דְבָרִים אֲמוּרִים, בְּמַחְזִיק, אֲבָל בְּנוֹתָן מִתְּנָה, וְהָאֲחִין שְׁחָלְקוּ, וְהַמְחִזִיק בְּנַכְסֵי הַגֵּר, נֶעַל וְגִדֵּר וּפְרָץ כָּל שְׁהוּא, הֲרִי זֶה חֲזָקָה: ד הֵיוּ שְׁנַיִם מְעִידִין אוֹתוֹ

רבנו עובדיה מברטנורא

היה דברים מעולם או החזרתי לך. וכן טען האומן כך פסקת לי בשכר תקונו. והלה אומר לא פסקתי אלא בפחות. אם הכלי מצוי בפנינו ביד האומן בעל הכלי נאמן. ואם אין הכלי מצוי בפנינו ביד האומן הרי האומן נאמן בשבועה ואפילו מסר לו בעדים. במגו דאי בעי אמר החזרתי לך: **והשותפים.** שיש להן קרקע בשותפות ואכל אחד מהן שלש שנים כל הפירות אינה חזקה. וה"מ דאין בקרקע דין חלוקה. אבל אם יש בקרקע דין חלוקה ואכלה אחד מהן שלש שנים הוי חזקה: **והאריסין.** שורידים לקרקע למחצה. לשליש. ולרביע. ואכל כל הפירות שלש שנים אינה חזקה. ודוקא באריסי בתי אבות שהוא כמו אפטרופוס על הבן אבל האריס שהורידו בעל הקרקע עצמו. ואכל כל הפירות שלש שנים יש לו חזקה: **ואין לאיש חזקה בנכסי אשתו.** ואפילו כתב לה בעודה ארוסה דין ודברים אין לי בנכסיך ולא בפירותיהן דהשתא אינו אוכל פירות מן הדין ואחר כך הביא ראייה שאכל פירות שלש שנים. לא הוי חזקה. דאורחא דאתתא להניח לבעלה שיאכל פירות נכסיה בין כדין בין שלא כדין: **ואין לאשה חזקה בנכסי בעלה.** ואפילו ייחד לה קרקע למוזנותיה ואכלה פירות מקרקע אחרת של בעלה שלש שנים אפילו הכי לא הויא חזקה. שדרך האישה להניח לאשתו שתאכל בנכסיו אפילו בדבר שאין לה בה זכות: **ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן וכו'.** לפי שהם כאפטרופסים זה על זה: **במה דברים אמורים.** דאין חזקה: **במחזיק.** בחזקה שיש עליה ערעור שחברו טוען גזולה היא בידך: **אבל בנותן מתנה.** בפנינו ואמר למקבל המתנה לך חזק וקנה. כל הנך דאמר ליעיל במתנה דאין להם חזקה. משחזיקו כשאר מקבלי מתנה קנו. ואין הנותן יכול לחזור בו. והאשה שנתנה או שמכרה לבעלה נכסי מלוג שלה. משחזיק בהן הבעל קנה. ואינה יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי. דדוקא בנכסי צאן ברזל. או בקרקע שייחד לה בכתובתה אמרינן שאין מכרה מכר. ואין מתנתה מתנה מפני שיכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי. מפני שיש לבעלה שייכות בהן. אבל בנכסי מלוג שאין לבעלה בעיקרן שום שייכות אינה יכולה לומר נחת רוח עשיתי לבעלי. וכן האישה שמכר לאשתו מנכסיו אם המעות שקנתה בהן האשה אותן נכסים, לא היו טמונים אצלה המכר קיים ויהיו אותן הנכסים לאשה והבעל אוכל פירות ואם היו אותן מעות טמונים אצלה המכר בטל דאמר לגלויי זווי שהיו טמונים אצלה אמרתי שאני מוכר לה: **והאחין שחלקו.** והחזיק כל אחד מהן בחלקו אין יכולים לחזור: **והמחזיק בנכסי הגר.** שמת ואין לו יורשים. וכל הקודם להחזיק בנכסיו זכה: **נעל.** שעשה דלת: **וגדר.** או שעשה חומה: **ופרץ.** או שפרץ בה פרצה: **ד משלשין**

[and, as a result, established a *chazakah* and was awarded the field], and they are found to be [plotting witnesses [i.e., witnesses whom are proven to be false through additional witnesses testifying that they saw them at another location at that specific time that they claim to have witnessed their testimony], they must pay to the claimant all [that he stood to lose through their false evidence as the verse states; “Then do to him as he plotted to do to his brother” (see

Deuteronomy 19:19)]. If two [testify that the occupier had the use of the field] for one year, two [other witnesses testify regarding] the second year, and two [others regarding] the third year, [and they are all found to be plotting witnesses], each set of witnesses pays the claimant [as a penalty] one third [since each testified regarding one third]. If three brothers testify [separately, one brother with an additional witness regarding each year] each [testifying] along with the same [additional] second witness [who is not related to them in any way], then these are three distinct testimonies [of two witnesses each and therefore, since each brother is testifying to a different year, their testimony is valid, (had this been considered one testimony, their testimony would be void on the grounds of related witnesses)]. However, in regard to declaring them plotting witnesses, the three [testimonies] are considered as one [in that they split the penalty three ways and that only if all of them are convicted of plotting witnesses are they subject to the penalty]. (5) These are usages which will establish a *chazakah* [if performed unchallenged for three years and can be used as proof of right], and these are usages which do not establish a *chazakah*. If one would place his animal in a [joint] courtyard or [place and fix there] his oven, stove, handmill, or raise chickens, or throw his manure [there], this does not establish a *chazakah* [since one does not usually mind if his neighbor does so, his keeping silent over a three-year period does not indicate that the other has acquired the right to do so and if, in the future, his neighbor so desires, he can prevent him from doing so]. But if he has been allowed to put up a partition for his animal ten handbreadths in height, or for his oven or for his stove or for his handmill, or if he has been allowed to bring chickens into another's house or to make a pit for his manure three handbreadths deep or a heap three handbreadths high, this constitutes

רבנו עובדיה מברטנורא

ביניהם. כל כת יתן השליש שהרי הן שלשה כתות שלש שנים: **שלשה אחים.** לכל שנה אח אחד. ואחד עם האחר. שאותו אחד מעיד עם כלן: **הרי כאן שלשה עדיות.** דמאי דמסהיד האי. לא מסהיד האי ולכן עדותן כשרה: **והן עדות אחת.** לענין הזומה שאם הזומה משלשין ביניהן. ואין נעשים זוממין עד שיוזמו כולן: **ה שיש להם חזקה.** אם החזיק בקרקע חבירו לענין זה שלשה שנים הויה חזקה: **היה מעמיד בהמתו בחצר.** האי תנא בחצר השותפים קא מייירי דלא קפדי אהעדדי אהעמדת בהמה וכיוצא בה. ומשום הכי לא הויה חזקה אפילו כי החזיק להאי מלתא ג' שנים: **אבל אם עשה מחיצה וכו'.** דבכי האי גוונא ודאי קפדי ואי שתיק לה ג' שנים ולא מיחה. ודאי הויה חזקה. ורבינו משה בר מיימוני פירש. דבשותף, קפיד אעשיית מחיצה. אם עשה שותפו מחיצה ולא מיחה לאלת' הויה חזקה. אבל אינש דעלמא אף על פי שעשה מחיצה ולא מיחה לא הויה חזקה עד לאחר שלש שנים: **ו המרזב.** צנור קטן שנותנים

שְׁאֲכֵלָה שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְנִמְצְאוּ זֹמָמִין, מְשַׁלְּמִין לוֹ אֶת הַכֹּל. שָׁנִים בְּרֵאשׁוֹנָה, וּשְׁנָיִם בְּשֵׁנִיָּה, וּשְׁנָיִם בְּשִׁלִּישִׁית, מְשַׁלְּשִׁין בֵּינֵיהֶם. שְׁלֹשָׁה אָחִים וְאֶחָד מִצָּטְרֵף עִמָּהֶם, הָרִי אֵלּוּ שְׁלֹשׁ עֵדוּת, וְהֵן עֵדוּת אַחַת לְהִזְמָה: ה אֵלּוּ דְבָרִים שֵׁשׁ לָהֶם חֲזָקָה, וְאֵלּוּ דְבָרִים שְׁאִין לָהֶם חֲזָקָה. הִיָּה מְעַמִּיד בְּהֵמָה בַּחֲצֵר, תַּנּוּר, וְכִירִים, וְרַחֲטִים, וּמְגִדֵל תְּרַנְגּוּלִין, וְנוֹתֵן וְכֹלֵל בַּחֲצֵר, אִינְהָ חֲזָקָה. אֲבָל עָשָׂה מַחֲצֵה לְבִהְמָתוֹ גְּבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים, וְכֵן לַתַּנּוּר, וְכֵן לְכִירִים, וְכֵן לְרַחֲטִים, הַכְּנִיס תְּרַנְגּוּלִין לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְעָשָׂה מְקוֹם לְזָבֵלֹ עֲמוּק

chazakah [had he not acquired the right to do so, the other certainly would not have remained silent for a period of three years]. (6) There is no *chazakah* for the leader [of a gutter, i.e., the detachable pipe at the end of the gutter which brings down the water from the roof to the ground, thus keeping it away from the wall], but there is [a *chazakah*] for its place [i.e., if the leader releases the water

into another's field, he may change the pipe from the west wall to the east wall, thus releasing the water in a different area of his field. However, he may not prevent the water from flowing into his property once a *chazakah* was established to do so]. There is, however, a *chazakah* for a roof gutter [which is fixed along the roof and is of a more permanent nature and, presumably, had the neighbor minded, he would have challenged the other's right to do so. Since he did not take any action for three years, the other established a *chazakah*]. An Egyptian ladder [which is small, having two or three rungs, when put down in an area for three years] has no *chazakah* [since it is small and portable, the owner of the field does not protest]. However, regarding a Tyrian ladder [being larger and more permanent, when placed in an area for three years uncontested] a *chazakah* is established. A *chazakah* is not established for an Egyptian window [which is extremely small and not considered to be a permanent fixture, and therefore, one may build a wall which will block the window]. However, regarding a Tyrian window [being larger and more permanent, if opened in a wall for three years uncontested] a *chazakah* is established [and one may no longer block it]. What is an Egyptian window? One which a man cannot put his head through. Rabbi Yehudah says; If it has a frame [showing signs of permanence], even though a man cannot put his head through it, a *chazakah* is established for it. A *ziz* [either of wood, or stone, which projects from a wall into the airspace

רבנו עובדיה מברטנורא

אותו בסוף צנור הגדול ההולך על פני כל הגג: אין לו חזקה ויש למקומו חזקה. אם היה שם מרזב ובא בעל החצר לעקרו לגמרי. שלא ישפכו מי הגג לתוך חצרו אינו יכול. שכבר יש לו חזקה לזה שיהיו מי גגו שופכים דרך אותו מרזב. אבל אם בא להפכו. שהיה מונח לרוח דרומי. ובא לתת אותו לרוח צפוני אין בעל המרזב יכול לעכב עליו. דלאו מידי אפסדיה. ואין לו חזקה. שיהיה תמיד עומד ברוח זו: מרזב. מקום שהטפה של גשמים זבה ממנו. מר. טפה. כמו הן גוים כמר מדלי: המזחילה. צנור גדול המחזיק כל אורך הגג. והוי מלתא דקביעותא לכך יש לו חזקה: סולם המצרי. קטן ואינו קבוע. ולא מקפיד עליה אם נותן אותו לתוך חצר חבירו כדי לעלות בו לגגו ולשובכו לכך אין לו חזקה: חלון המצרי. חלון קטן שאין ראשו של אדם נכנס בו: אין לו חזקה. ואי בעי בעל החצר לבנות כנגד החלון ולסתמו לא מצי בעל החלון לומר כבר החזקתי בו ואינך יכול לסתמו דא"ל האיך. לא נתפייסתי אלא לפי שלא היה לי בו חזקה. ואפילו הכי אי הוה בעי מעיקרא כשפתחו הוי מצי מעכב עליה שלא יפתחו. ואפילו היה גבוה יותר מד"א. דמצי א"ל שמא תשים ספסל סמוך לחלון ותביט בו. ואחר שהניחו נמי ופתח אין לו חזקה: ולצורית יש לו חזקה. חלון שראשו של אדם נכנס בו ואפילו הוא למעלה מד"א או חלון העשוי לאור' ואפילו הוא קטן מאד. או חלון שהוא למטה מד"א כל אחד משלשה חלונות הללו אם הניחו ופתחו, יש לו חזקה, ושוב אין יכול לבנות ולסתמו. דיש חזקה לנוקן. חוץ מעשן. ואבק בית הכסא. כלומר ריח רע. שאלו הג' אין להם חזקה. אפילו החזיק בהם כמה שנים אבל היוק ראייה יש לו חזקה. ולא בעי חזקה לנוקן ג' שנים אלא מכי קאי נוקא כדי שיכול לומר לנוקן כבר ידעת בנוק ולא מחית. הויא חזקה: מלבן. בנין מבחוץ כעין משקוף מלמעלה ואסקופה מלמטה: זיז. עץ או אבן היוצא מכותלו לאויר חצר חבירו.

שְׁלֶשָׁה או גְבוּהַ שְׁלֹשָׁה, הָרִי זֶה חֲזָקָה: וְהַמְרֻזָּב אֵין לוֹ חֲזָקָה, וְיֵשׁ לְמִקְוֵמוֹ חֲזָקָה. הַמְזַחֵלָה יֵשׁ לָהּ חֲזָקָה. סֵלֶם הַמְצָרִי אֵין לוֹ חֲזָקָה, וְלְצוּרֵי יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה. חֲלוֹן הַמְצָרִית אֵין לָהּ חֲזָקָה, וְלְצוּרֵית יֵשׁ לָהּ חֲזָקָה. אֵינוֹ הִיא חֲלוֹן הַמְצָרִית, כֹּל שְׂאֵין רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם יְכוּל לְכַנֵּס לְתוֹכָהּ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם יֵשׁ לָהּ מַלְבָּן, אָף עַל פִּי שְׂאֵין רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם יְכוּל לְכַנֵּס לְתוֹכָהּ, הָרִי זֶה חֲזָקָה. הָיִזוּ עַד טֶפֶח יֵשׁ לוֹ חֲזָקָה, וְיְכוּל לְמַחֲזוֹת.

of another and is used to hang things from, if it projects] at least one handbreadth, has a *chazakah* [and one cannot force its removal] and [the owner of the courtyard] can prevent it from being made [in the first place]. However, if it is [insignificant, i.e.,] less than one handbreadth, it has no *chazakah* [and therefore, he may remove it when building]. However, he cannot prevent it [from being made since it doesn't cause any damage]. (7) A person should not open up windows so that they face a joint courtyard [where none

existed before since this causes visual damage, i.e., damage through invasion of privacy]. If he bought a house in another [adjoining] courtyard, he may not make an entrance into it from a courtyard which he shares with others [thereby increasing traffic]. If he builds an upper storey over his house, he should not make the entrance to it in a courtyard which he shares with others, but he may [divide a room and] make an inner room in his house or build an upper storey over his house [by dividing the existing height to the ceiling] and [thereby] make its entrance from his house. In a courtyard which he shares with others, a man should not open a door opposite someone else's door [even if he has the legal right to do so. This law is derived from Scripture which states; "Bilaam raised his eyes and saw Israel dwelling according to their tribes." (Numbers 24:2) Asks the Gemara; What did he see? He saw that the openings to their tents were not facing one another], nor a window opposite someone else's window. If it is small, he may not enlarge it and he should not turn one into two. [The reason being that before, if one door was closed, the neighbors' privacy would be assured, now however, the other may still be open causing his neighbor to lose his privacy]. Facing the street, however, he may open a door opposite someone else's door and a window opposite another person's window, and if it is small, he may enlarge it or he may make two out of one [because the other person who is also facing the street has no privacy anyway]. (8) A cavity may not be dug under a public place, such as pits, ditches and caves [even if he covers it and

בנו עובדיה מברטנורא

אם יש בו טפח או יותר יש לו חזקה ואין יכול בעל החצר לבנות כנגדו לסתום היוזי מאחר שהחזיק בו: **ויכול למחות בו.** כשבא בעל הכותל להוציא היוזי שיש בו טפח או יותר. יכול בעל החצר למחות בו שלא יוציאנו: **פחות מטפח.** לא היו מידי דקביעות'. לכך לא היו חזקה. ויכול לבנות כנגדו ולסתמו וכשבא בעל הכותל להוציא או לכתחלה אין בעל החצר יכול לעכב עליו: **לחצר השותפים.** לחצר שיש לו שותפות בה וכ"ש לחצר חברו משום היזק ראייה: **לקח בית בחצר אחרת.** הסמוכים לחצר זו שיש לו בה שותפות לא יפתח לו פתח לחצר זו. שמרב' עליה' דריסת הרגל מדיורי אותו בית: **בונה חדר לפנים מביתו.** שאינו מוסיף כלום. אלא חולק ביתו לשנים. דבלאו הכי יכול למלאות ביתו דירוקן אם ירצה: **פתח כנגד פתח.** דאמר קרא וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו. מה ראה. ראה שלא היו פתחיהן מכוונים זה כנגד זה: **קטן לא יעשנו גדול.** דא"ל בפתח' זוטא מצינא לאצטנועי מינך. בפתח' רבא לא מצינ' לאצטנועי מינך: **אחד לא יעשנו שנים.** דא"ל בחד פתחא מצינא לאצטנועי. בתרי פתחי לא מצינא לאצטנועי: **אבל פותח הוא לרשות הרבים.** דא"ל סוף סוף קא בעית לאצטנועי מבני רשות הרבים: **ח אין עושין**

פחות מטפח, אין לו חזקה, ואין יכול למחות: **ז לא יפתח אדם חלונותיו לחצר השתפין.** לקח בית בחצר אחרת, לא יפתחנו לחצר השתפין. בנה עליה על גבי ביתו, לא יפתחנה לחצר השתפין. אלא אם רצה, בונה את החדר לפניו מביתו, ובונה עליה על גבי ביתו ופותחה לתוך ביתו. לא יפתח אדם לחצר השתפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון. היה קטן, לא יעשנו גדול. אחד, לא יעשנו שנים. אבל פותח הוא לרשות הרבים פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון. היה קטן, עושה אותו גדול. אחד, עושה אותו שנים: **ח אין עושין חלל תחת רשות הרבים, בורות שיחין**

accepts responsibility for any subsequent damage, people do not want to go to the trouble of litigating]. Rabbi Eliezer permits this, provided [that he covers the surface so that] it is strong enough to bear the weight of a wagon loaded with stones passing over it. *Zizin* [i.e., wood or stone projections] or beams may not project [from the wall of a house] over the public way [since one walking or riding may bang himself on it]. However, if he wishes [to build a wall with projections], he draws back his wall from the street [the size of the projections] and then allows them to project. If a man bought a courtyard in which there are *zizin* and beams [projecting], he retains the right to keep them there [since we assume that, most likely, the one who sold it to him built the building already drawn back into his property].

ומערות. רבי אליעזר מתיר כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים. אין מוציאין זיזין וגזזטראות לרשות הרבים, אלא אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא. לקח חצר ובה זיזין וגזזטראות, הרי זו בחזקתה:

רבנו עובדיה מברטנורא

חלל תחת רשות הרבים. אפילו קביל עליה כל הזיקא דאתי מחמתיה שאין בני אדם רוצים (לזיזוק ולירד לדין) לזיזוק על עסק ממונם: רבי אליעזר מתיר. ובלבד שיכסנו בחווק כדי שתהא עגלה מהלכת עליו טעונה אבנים. ולא חיישינן שמא לימי' יתקלקל הכסוי ואין הלכה כר"א: זיזין. רהיטני' קטני': גזזטרא'י'. קורות גדולות. שמא ישלו בהן בני רשות הרבים: כונס לתוך שלו. שמכניס בקרק' שלו כשיעור הוצאת הזיזין. ומוציא: הרי זו בחזקתה. דטוענין ללוקח ואמר' שמא זה שמכרה לו כנס בתוך שלו:

Gemara Bava Batra, 9a

גמרא בבא בתרא דף ט.

Rabbi Huna said: Applicants for food [from charity funds] are examined [to make sure they are not fraudulent] but not applicants for clothes [i.e., if one is standing without clothes, you must cover him immediately]. This rule can be based, if you like, on Scripture, or if you prefer, on common sense. It can be based, if you like, on common sense, because the one [who has no clothing] is exposed to shame, but not the other. Or if you prefer, from Scripture — from the verse (Isaiah 58:7), “Is it not to examine [פרש] the hungry before giving him your bread” [for we may translate so since] the word פרש is written with a [שׁ] sin, as much as to say, examine and then give to him; whereas later it is written, When you see the naked, that you cover him,” that is to say, immediately. Rav Yehudah, however, says, that applicants for clothes, are to be examined, but not applicants for food. This rule can be based if you like, on common sense or if you prefer, on Scripture. If you like, on common sense — because the one [without food] is actually suffering, but not the other. Or if you prefer, on Scripture — because it says; “Is it

אמר רב הונא בודקין למזונות ואין בודקין לכסות אי בעית אימא קרא ואי בעית אימא סברא. אי בעית אימא סברא האי קא מבזי והאי לא קא מבזי. אי בעית אימא קרא (ישעי' נ"ח) הלא פרש לרעב לחמך בשי"ן כתיב פרש והדר הב ליה והתם כתיב (שם) כי תראה ערם וכסיתו פי תראה לאלתר. ורב יהודא אמר בודקין לכסות. ואין בודקין למזונות אי בעית אימא סברא ואי בעית אימא קרא. אי בעית אימא סברא האי קמצערא ליה והאי לא קמצערא ליה. אי בעית אימא קרא הכא כתיב הלא פרס לרעב לחמך פרוס

not to [פרס] share your bread with the hungry,” that is to say, at once whereas later it is written, “When you see the naked,” that is to say, “When you see [that he is deserving].” It has been taught in agreement with Rav Yehudah: If a man says, Clothe me, he is examined, but if he says, Feed me, he is not examined. Rabbi Assi said: A man should never neglect to give the third of a *shekel* [for charity] in a year, as it says, “Also we made ordinances for us, to charge ourselves yearly with the third part of a *shekel* for the service of the House of our Lord.” (Nehemia 10:33) Rabbi Assi further said: Charity is equivalent to all the other religious precepts combined as it says; “Also we made ordinances;” “an ordinance,” is not written, but “ordinances.” Rabbi Elazar said: He who causes others to do good is greater than the [actual] doer, as it says; “And the **work** of righteousness [צדקה] shall be peace, and the effect of righteousness [i.e., the one who causes another to do charity] quiet and confidence forever.” (Isaiah 32:17) If a man is deserving, then “Will you not share your bread with the hungry,” but if he is not deserving, then you shall bring the poor that are [מרודים] cause for complaint to your house [i.e., such as the tax collector]. Rava said to the townfolk of Machuza: I beg of you, hasten [to the assistance of] one another, so that you may be on good terms with the Government. Rabbi Elazar further said: While the Temple stood, a man used to bring his *shekel* and thereby bring about atonement. Now that the Temple is no longer standing, if they give charity, well and good, and if not, the heathens will come and take from them, forcibly. And even so, it will be reckoned for them as if they had given charity, as it is written; [I will make] your oppressors righteousness (Isaiah 60:17) [צדקה]. Rava said: The following was told me by the suckling who perverted the way of his mother [i.e., Rav Sheshet, see Gemara 9b], in the name of Rabbi Elazar. What is the meaning of the verse, “And he put on righteousness as a coat of armor?” (Isaiah 59:17) It tells us that just as in a coat of armor every small scale joins with the others to form one piece of armor, so, too, every little sum given to charity, combines with the rest to form a large sum.

לְאַתֵּר וְכִדְקָרִינָן וְהֵתָם כְּתִיב כִּי תִרְאֶה עָרוֹם וְכִסִּיתוּ כְּשִׂירָאָה לָךְ. תִּנְיָא כְּוֹתִיָּה דְרַב יְהוּדָה אָמַר כְּסוּנֵי בּוּדְקִין אַחֲרֵיוּ פְּרַנְסוּנֵי אֵין בּוּדְקִין. אָמַר רַב אַסִּי לְעוֹלָם אַל יִמְנַע אָדָם עֲצוּמוֹ מִשְׁלִישׁ הַשְּׁקֶל בְּשָׁנָה שְׁנַאֲמַר (נְהִמ' י') וְהֵעֲמִדְנוּ עָלֵינוּ מִצְוֹת לְתַת עָלֵינוּ שְׁלִישִׁית הַשְּׁקֶל בְּשָׁנָה לְעַבְדַּת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. וְאָמַר רַב אַסִּי שְׁקוּלָה צְדָקָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְוֹת שְׁנַאֲמַר וְהֵעֲמִדְנוּ עָלֵינוּ מִצְוֹת וְגו' מִצְוָה אֵין כְּתִיב כָּאן אָלָא מִצְוֹת. (סִמְנָן גְּדוּ"ל מִקְדוּ"שׁ מִשׁ"ה). אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר גְּדוּל הַמַּעֲשֶׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשֶׂה שְׁנַאֲמַר (יִשְׁע' ל"ב) וְהִיא מַעֲשֶׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם וְעַבְדַּת הַצְּדָקָה הַשְּׁקֶט וְבִטָּח עַד עוֹלָם זָכָה הֵלָא פְּרוּשׁ לְרַעֲב לְחֶמֶךְ לֹא זָכָה וְעִנְיָיִם מְרודִים תְּבִיא בֵּית. אָמַר לְהוּ רַבָּא לְבָנֵי מַחוּזָא בְּמִטּוֹתָא מְנַיִיכוּ עוֹשֵׂוּ בְּהַדֵּי הַדְּדֵי כִּי הִיכֵי דְלִיהוּי לְכוּ שְׁלָמָא בְּמַלְכוּתָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּזִמְנָן שְׁבִית הַמְקַדֵּשׁ קָיִים אָדָם שׁוֹקֵל שְׁקוּלָה וּמִתְכַפֵּר לוֹ עַכְשָׁיו שְׁאֵין בֵּית הַמְקַדֵּשׁ קָיִים אִם עוֹשִׂים צְדָקָה מוּטָב וְאִם לֹא בְּאֵין אוֹמוֹת הָעוֹלָם וְנוֹטְלִין בְּרוּעֵ וְאִף עַל פִּי כֵן נְחָשׁב לְהוּן לְצְדָקָה שְׁנַאֲמַר (שֵׁם ס') וְנִגְשִׁיךְ צְדָקָה. אָמַר רַבָּא הָאֵי מִיִּלְתָּא אִישְׁתַּעֲיָא לִי עוֹלָא מִשְׁגָּשׁ אֲרַחֲתִיָּה דְאִימִיה מִשְׁמִיָּה דְרַבִּי אֶלְעָזָר מָאֵי דְכְּתִיב (שֵׁם נ"ט) וְיִלְבַּשׁ צְדָקָה כְּשֵׁרָן לֹאמַר לָךְ מַה שְׁרִיוֹן זֶה כָּל קְלִיפָה וְקְלִיפָה מִצְטָרֵף לְשֵׁרָיוֹן גְּדוּל אִף צְדָקָה כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מִצְטָרֵפַת לְחֻשְׁבוֹן גְּדוּל:

זוהר פקודי דף רס"ב ע"ב

בְּתֵר דְּסַיִים קָאִים עַל רַגְלוֹי לְאוּדָאָה עַל הוֹבוֹי בְּגִין דְּלֹא יְהֵא פִטְרָא דְּפוּמָא לְסִטְרָא אַחְרָא לְאַסְטָאָה לִיָּה וְאַתְּכַפֵּיָא קַמֵּיהּ וְיָקוּם בְּקִיּוּמֵיהּ לְאַתְּבָרְכָא מִבֵּי מַלְכָא. וְנִכְאָה חוּלְקִיָּה מֵאַן דְּאַתְּקַדֵּשׁ בְּהָאֵי גוֹנָא בְּעֻלּוֹתָא בְּדַקְאֶמְרֵן וְקִשְׁרֵן וְיִיחַד יְחוּדֵין וְיִתְכַנֵּן בְּכֻלָּא בְּדַקָּא יָאוּת וְלֹא יִסְטֵי לְיַמֵּינָא וְלִשְׂמָאלָא. צְלוּתֵיהּ לֹא אַחְרָר בְּרִיקְנֵיָא קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא גְזִיר וְאִיהוּ מְבַטֵּל עַל דָּא כְּתִיב (מְשֻׁלִי ב"ג) יִשְׁמַח אֲבִידָה וְאִמְדָה וְתִגְלֵל יוֹלְדֵתָהּ אֵיִת לִיָּה חוּלְקָא בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא דְּאַתֵּי (אַסְתֵּר ב) (בְּעֵרֵב הֵיא בְּאָה תֵינַנ) דְּכְתִיב (מְשֻׁלִי ל"א) וְתִקֵּם בְּעוֹד לְלֵילָה וְתִתֵּן מִרְרָף לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲרוֹתֶיהָ מִהֵהוּא רַבּוּיָא דְּבִרְכָאֵן וְקִדּוּשָׁה וְתוֹסַפֵּת קִדּוּשָׁה דְּקָא נְטִילָא כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (בְּרַשִׁית מ"ט) וְלִעֲרֵב יַחְלַק שְׁלָל דְּפִלְיָנָת חוּלְקָא לְכֻלָּא וְאַפְלוּ לְסִטְרָא אַחְרָא חוּלְקָא בְּלַחֲוֹדְהָא וְרָזָא דָּא רָזָא לְבְּנֵי מַהִימְנוּתָא. חוּלְקָא דְּסִטְרָא אַחְרָא מְסַבָּבָא כָּל אֵינּוֹן חוֹבִין וְכָל אֵינּוֹן תְּסַאִין דְּהֵהוּא בֵּר נֶשׁ דְּקִשְׁרֵן דְּקִשְׁרֵין דִּיחֻדָּא דִּיחֻדָּה עֲלֵיהּוּ כְּלָהוּ שְׂרִינָן עֲלֵיהּ דְּסִטְרָא אַחְרָא וְאֵינּוֹן חוּלְקָא וְאַחְסַנְתָּה דְּסִטְרָא אַחְרָא מְסַבָּבָא וְאֵי לֹא אוּדֵי עֲלֵיהּ אֲשַׁתְּכַח מְקַטְרָנָא וְיִכִּיל לִיָּה. וְאֵי אוּדֵי עַל כָּל הוֹבוֹי בְּהֵיָא צְלוּתָא דְּקִשְׁרֵן דְּקִשְׁרֵין דִּיחֻדָּא וְאַתְּבָרְכָאֵן עֲלָאֵי וְתִתָּאֵי וּמַהֵהוּא חוּלְקָא דְּסִטְרָא אַחְרָא. כָּל אֵינּוֹן חוֹבִין וְתְסַאִין דְּאוּדֵי עֲלֵיהּוּ נְטִילָא לֹון לְחוּלְקִיָּה. וְרָזָא דָּא שְׁעִיר דְּכְתִיב (וּיִקְרָא י"ו) וְהִתְנַדָּה עֲלֵיו אֵת כָּל עֲוֹנוֹת וְגוֹמַר וְכְתִיב וְנִשָּׂא הַשְּׁעִיר וְגוֹמַר דָּא הוּא חוּלְקִיָּה וְעַדְבִּיָּה וְאַחְסַנְתָּה. וְאֵי הֵהוּא בֵּר נֶשׁ תֵּב לְסִרְחֵי דְּחוֹבוֹי וְוִי לִיָּה דְּכְלָהוּ נְטִיל לֹון מִהֵהוּא סִטְרָא בְּעַל בְּרַחֲמֵי דְּהֵהוּא סִטְרָא וּמְגוֹ דְּנְטִיל לֹון מִהֵאֵי סִטְרָא בְּעַל בְּרַחֲמֵי דְּהֵהוּא סִטְרָא כְּרִין אֲבָאִישׁ לִיָּה וְאַתְּתַפְּדָה עֲלֵיהּ מְקַטְרָנָא וְקִטְרִין לִיָּה. וְכַד אוּדֵי עֲלֵיהּוּ נְטִיל לֹון הֵהוּא סִטְרָא אַחְרָא וְאִיהוּ עַדְבִּיָּה וְחוּלְקִיָּה. וְרָזָא דָּא הֵי נְמִי קְרַבְנָא דְּבַעֵי לְאוּדָּאָה עַל הֵהוּא קְרַבְנָא כָּל חוֹבוֹי וְתְסַאִין לְמִיָּהֵב חוּלְקָא לְמֵאֵן דְּאַצְטְרִידָה:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedusha, Part 2, Chapter 4

מספר שערי קדושה ח"ב שער ד'

Our Rabbis, of blessed memory, said; (Pe'ah 1:1) The following are deeds that a person enjoys the fruits in this world, while the principal [reward is not diminished and] remains for him in the World to Come ... but the study of Torah is equal to all of them. Furthermore, whoever occupies himself with the study of Torah is exempt from all the commandments, for it is equivalent to all the commandments. It was taught by the School of Eliyahu, of blessed memory (Tanna D'Bei Eliyahu Raba 5), Fortunate is the person who sets himself like an ox to the yoke and like a donkey to the burden, who sits reads and studies the written and oral Torah every day, constantly. The Divine Spirit immediately rests upon him. If a person who sits idle is punished so severely, how much more so is the one who actually behaves frivolously. Idle conversation causes great sins. For, after all, even someone

אָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה אֵלּוּ דְּבָרִים שְׂאָדָם עוֹשֶׂה אוֹתָם וְאוֹכֵל מִפִּירוֹתֵיהֶן בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהִקְרַן קִיּוּמָת לֹו לְעוֹלָם הַבָּא וְכוּ' וְתַלְמוּד תּוֹרָה כְּנִגְדַּ בְּלָם וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁהַעוֹסֵק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה פְּטוּר מִכָּל הַמִּצְוֹת שֶׁהִיא שְׁקוּלָה כְּכֹל הַמִּצְוֹת. וְתַנָּא דְּבֵי אֱלִיָּהוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה אֲשֶׁרִי אָדָם שְׂמִשִּׁים עֲצָמוֹ בְּשׂוֹר לְעוֹל וְכַחמוֹר לְמִשָּׂא וְיּוֹשֵׁב וְקוֹרָא וְשׁוֹנֶה בְּתוֹרָה בְּכֹל יוֹם תְּמִיד וּמִיד רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה עֲלָיו וְאֵם הַיּוֹשֵׁב בְּטֵל נֶעְנֵשׁ כָּל כַּף קָל וְחֹמֶר לְמִי שְׂמַתְלוּצִץ

who sits idle is considered a “sitting place of frivolous people” and is punished severely, as was mentioned above on the subject of frivolity. How much more so is this true of someone who actively engages in idle conversation. Furthermore, idle conversation leads to speaking evil about others, talebearing, frivolity, and speaking

disparagingly regarding others. May the Merciful One save us.

Practical Law:

Rambam, Laws of Prayer, Ch. 2

(1) On fast days, even an individual who is praying alone, if he is fasting, adds the paragraph; [ענגנו] Answer us, O God, answer us, in the blessing of; Who hears prayer. [However,] The leader of the prayers says this paragraph as a blessing of its own between the blessings about redemption [ראה] and about healing [רפאנו]. He concludes it with the words; Who responds in time of distress and saves. Thus his prayer consists of twenty blessings. On the Ninth of Av, we add in the blessing of; Who rebuilds Jerusalem, the paragraph; Console, Lord, our God, upon us and upon Israel, Your people, and upon Jerusalem, Your city, the mourning city (2) Throughout the rainy season, in the second blessing, a person recites; You cause

the rain to fall. In the sunny season, he says; You cause the dew to fall. From which day does a person [begin to] say; You cause the rain to fall? Starting at the additional [mussaf] prayer on the last day of Succot [שמיני עצרת] and continues until the morning prayer on the first day of Pesach. Starting from the additional [mussaf] prayer of the first day of Pesach, he recites;

You cause the dew to fall.

PEKUDAI FOR THURSDAY

TORAH

פקודי ליום חמישי

תורה

יבין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

יא וְהַטּוֹר הַשְּׁנַי נִפְךְ סַפִּיר וִיהֶלֶם: יב וְהַטּוֹר יא וְסֻדְרָא תְּנִינָא אֲזַמְרָגְדִּין שְׁבִיזוֹ וְסִבְהֶלֶם: יב וְסֻדְרָא

(11) And the second row: *Nofekh*, *sapir* and *yahalom*; (12) And the third row: